

Research Paper

Validation of the Student Social Support Scale

Shahin amini^{1*}, Mahsa moafaripoor²

1. Master of General Psychology, Islamic Azad University, Shiraz, Iran, shahiiin.amini@gmail.com
2. Master of Counseling and Guidance Expert, Islamic Azad University, Roudhan Branch, Tehran, Iran

Citation

amini S, moafaripoor M. Validation of the Student Social Support Scale. *ijndd* 2022; 1 (2) : 3

URL: <http://jndd.ir/article-1-23-fa.html>

ARTICLE INFO

ABSTRACT

Keywords:

Validity,
reliability,
student social support

Background and purpose: Student social support is the support that children and teenagers receive from their parents, teachers, classmates, and close friends. In this research, the factor structure of the student social support scale has been investigated on the 10th grade students of Shiraz city.

Method: The participants in the research were 200 students (146 girls and 54 boys) who were selected from the 10th grade students of Shiraz city by available sampling method. Participants completed Knowlton's (1994) Student Social Support Scale (SSSS) after translating it into Persian and ensuring the adequacy of the Persian version.

Findings: The results of the confirmatory factor analysis showed that the factor model of the student social support scale is confirmed. Cronbach's alpha coefficient (39) was satisfactory for the whole index and 4 scales were extracted.

Conclusion: Based on the reliability and validity obtained from the student social support scale, this tool can be used to evaluate students' social support from their parents, teachers, classmates, and close friends.

Received: 7 May 2022

Accepted: 16 May 2022

Available: 22 Jun 2022

*Corresponding author: Master of General Psychology, Islamic Azad University, Shiraz, Iran, shahiiin.

E-mail: amini@gmail.com

Tel: 09175393179

مقاله پژوهشی

اعتبارسنجی مقیاس حمایت اجتماعی تحصیلی دانش‌آموزان

شهین امینی*^۱، مهسا مظفری پور^۲

۱. کارشناس ارشد روانشناسی عمومی، دانشگاه آزاد اسلامی، شیراز، ایران، shahiiin.amini@gmail.com

۲. کارشناسی راهنمایی و مشاوره، دانشگاه آزاد اسلامی واحد رودهن، تهران، ایران

مشخصات مقاله

چکیده

کلیدواژه‌ها

زمینه و هدف: حمایت اجتماعی دانش‌آموز، حمایتی است که کودکان و نوجوانان از والدین، معلمان، همکلاسی‌ها و دوستان نزدیک دریافت می‌کنند. در این پژوهش به بررسی ساختار عاملی مقیاس حمایت اجتماعی دانش‌آموزی بر روی دانش‌آموزان پایه دهم شهر شیراز پرداخته شده است.

روش: شرکت‌کنندگان در پژوهش ۲۰۰ دانش‌آموز (۱۴۶ دختر و ۵۴ پسر) بودند که به روش نمونه‌گیری در دسترس از دانش‌آموزان پایه دهم شهر شیراز انتخاب شدند. شرکت‌کنندگان مقیاس حمایت اجتماعی دانش‌آموز (SSSS) نولتن (۱۹۹۴) را پس از ترجمه آن به فارسی و اطمینان از کفایت نسخه فارسی تکمیل کردند.

یافته‌ها: نتایج تحلیل عاملی تاییدی نشان داد که مدل عاملی مقیاس حمایت اجتماعی دانش‌آموز مورد تأیید است. ضریب آلفای کرونباخ (۳۹) برای کل شاخص رضایت‌بخش بود و ۴ مقیاس استخراج شد.

نتیجه‌گیری: بر اساس پایایی و روایی به‌دست‌آمده از مقیاس حمایت اجتماعی دانش‌آموز، می‌توان از این ابزار برای ارزیابی حمایت اجتماعی دانش‌آموزان از والدین، معلمان، همکلاسی‌ها و دوستان نزدیک دانش‌آموزان استفاده کرد.

روایی، پایایی، حمایت اجتماعی تحصیلی

دریافت شده: ۱۴۰۱/۰۲/۱۷

پذیرفته شده: ۱۴۰۱/۰۲/۲۶

منتشر شده: ۱۴۰۱/۰۴/۰۱

* نویسنده مسئول: کارشناس ارشد روانشناسی عمومی، دانشگاه آزاد اسلامی، شیراز، ایران،

رایانامه: shahiiin.amini@gmail.com

تلفن: ۰۹۱۷۵۳۹۳۱۷۹

مقدمه

به واسطه‌ی حمایت اجتماعی^۱، فرد باور می‌کند که مراقبت شده و دوست داشته می‌شود، دارای ارزش، اعتبار و احترام است و متعلق به شبکه‌ای از ارتباطات و تعهدات دوسویه می‌باشد (۱). به عبارت دیگر حمایت اجتماعی، میزان برخورداری از محبت، همراهی، مراقبت، احترام، توجه و کمکی است که فرد از افراد یا گروه‌های دیگر نظیر اعضای خانواده، دوستان و دیگر افراد مهم دخیل در زندگی دریافت می‌کند (۲). حمایت اجتماعی برای هر فرد یک ارتباط امن را به وجود می‌آورد که احساس صمیمیت و نزدیکی از ویژگی‌های اصلی این روابط است. در واقع حمایت اجتماعی یک کمک دوجانبه است که موجب تصور مثبت از خود، پذیرش خود، احساس عشق و ارزشمندی می‌گردد و تمامی اینها به فرد فرصت خودشکوفایی و رشد می‌دهد. کوهن و همکاران (۳) بیان می‌کنند که حمایت اجتماعی ترکیبی از سه عنصر عاطفه، تأیید و یاری است. عاطفه شامل ابراز عشق و محبت؛ تأیید، آگاهی از رفتار و بازخورهای مناسب و یاری شامل مساعدت مستقیم است. حمایت اجتماعی، تبادل منابع حداقل بین دو فرد است که یکی از آنها دریافت‌کننده آن است که به منظور افزایش خیر و سعادت فرد دریافت‌کننده انجام می‌پذیرد (۴). به نظر ولمن (۵)، منبع حمایت و اینکه چه نوع پیوندهایی، چه نوع حمایتی را فراهم می‌کنند از اهمیت به‌سزایی برخوردار است و صرف حضور پیوند بین دو شخص وجود حمایت را تضمین نمی‌کند و از آن گذشته پیوندهای متفاوت درون گروه انواع متفاوتی از حمایت را موجب می‌شود. این به آن معنی است که افراد می‌بایست ارتباطاتشان را با افراد بسیار گوناگونی حفظ کنند تا از تأمین همه‌ی حمایت‌های مورد نیازشان مطمئن باشند. باید توجه داشت که حمایت اجتماعی ویژگی یکپارچه‌ی هر ارتباطی نیست و در عوض انواع متفاوت ارتباط، انواع متفاوتی از حمایت را موجب می‌شود (۶). افراد براساس روابط اجتماعی‌شان و برحسب نوع پیوندهای تشکیل‌دهنده آن، یعنی پیوندهای ضعیف و قوی منابع حمایت اجتماعی مورد نیازشان را به‌دست می‌آورند (۷). افراد حمایت‌های متنوعی را از اعضای شبکه ارتباطی خود دریافت می‌کنند. برای مثال خویشاوندان (دور یا نزدیک)، دوستان، همسایگان، گروه‌ها و انجمن‌ها منابع مهمی می‌باشند که می‌توان در صورت نیاز به آنها مراجعه کرد. علاوه بر این برخی مؤسسات، منابع رسمی و یا ارگان‌هایی که شخص به‌نوعی بدان‌ها تعلق دارد نیز می‌تواند در حمایت اجتماعی بسیار مهم باشد. پیوندهای گوناگون، حمایت‌های متنوعی را برای اعضای شبکه به‌وجود می‌آورند و به‌عبارت دیگر با تنوع روابط، افراد به طیف وسیعی از حمایت‌های مختلف دست می‌یابند. منبع حمایت و اینکه چه نوع پیوندهایی چه نوع حمایت‌هایی را فراهم می‌سازد از اهمیت بسزایی برخوردارند (۸). اگر چه مفهوم حمایت اجتماعی، مفهوم جدیدی در پژوهش‌های روانشناسی نیست، اما تا به حال این مفهوم وارد حوزه تحصیل نشده بود. حمایت اجتماعی تحصیلی، یکی از ابعاد حمایت اجتماعی است که نقش اساسی را در محیط‌های آموزشی که دانش‌آموزان اغلب ارتباط با دانش‌آموزان دیگر را منبع اصلی حمایت علمی خود می‌دانند؛ ایفا می‌کند. حمایت اجتماعی تحصیلی مفهومی را شامل می‌شود که عبارت است از کمک مستقیم و پشتیبانی عاطفی در زمینه موضوعات آموزشی که دانش‌آموزان از همسالان، والدین، معلمان و دوستان صمیمی خود دریافت می‌کنند (۹). وینتزل، درباره منبع حمایت اجتماعی تحصیلی دانش‌آموزان معتقدند: موضوع حمایت اجتماعی تحصیلی از دانش‌آموزان یک موضوع چندبعدی است. نقش معلم-دانش‌آموزان، معلم-والدین و والدین-همسالان از حمایت تحصیلی، ترکیب‌هایی فراهم می‌آورند که هر یک به تنهایی و در ارتباط با یکدیگر، نقش مهمی در کیفیت و کمیت فعالیت‌های تحصیلی دانش‌آموزان ایفا می‌کنند (۱۰). محیط خانواده اولین محل کسب تجارب حمایت‌های اجتماعی است. به موازات این که کودکان بزرگ می‌شوند و رشد می‌کنند تعامل اجتماعی آنان در محیط گسترش می‌یابد. با افزایش سن وابستگی به خانواده و والدین کمتر می‌شود و فرد در گروه‌های متنوع محیط اجتماعی خود شرکت می‌کند و عوامل دیگری منابع حمایت اجتماعی او را شامل می‌شوند (۱۱). بعد از خانواده مدرسه مکانی است که کودک در آن رشد می‌کند خانواده و معلمان از منابع مهم حمایتی برای دانش‌آموزان به‌شمار می‌آیند. جونز (۱۲) با بررسی رابطه معلمان در کلاس درس دریافت که دانش‌آموزان با معلمان حمایت‌کننده در مقایسه با دانش‌آموزانی که معلمان حمایت‌کننده ندارند از میزان رضایت و انگیزه یادگیری بالاتری برخوردارند. مولچ و همکاران (۱۳) نیز در مطالعه خود به اهمیت نقش حمایت‌های اجتماعی معلم در افزایش رغبت دانش‌آموزان به فعالیت‌های گروهی و برقراری روابط صمیمانه تأکید دارد. موضوع حمایت‌های تحصیلی دانش‌آموزان فقط با فعالیت‌های معلم در کلاس مرتبط نمی‌باشد، بلکه گروه همسالان نیز نقش مهمی در ابراز حمایت تحصیلی بر عهده دارند. معمولاً در مدارس دانش‌آموزان روابطی صمیمی با همکلاسی‌های خود در طول چندین سال تحصیلی برقرار می‌کنند (۱۴). در رشد کودک، نقش خانواده و همسالان باهم متفاوت است. گر چه رابطه کودک و والدین عمیق‌تر و بادوام‌تر است، کنش‌های متقابل بین همسالان از آزادی و برابر نگری بیشتری برخوردار است که می‌تواند شالوده‌ای برای رشد صلاحیت و عدالت اجتماعی، استعداد، عشق ورزیدن و ... به‌شمار رود (۱۵). با این مقدمه در تصریح اهمیت حمایت اجتماعی تحصیلی در ایجاد رفتار، احساس و افکار مثبت در دانش‌آموزان و ضرورت اعتنای محققان در تبیین بیشتر این موضوع در کشور، لازم است تا بستر مورد نیاز در این خصوص برای محققان مهیا گردد. در همین راستا مهیاسازی ابزار مناسب برای ارزیابی حمایت اجتماعی تحصیلی جهت مطالعه بیشتر این موضوع، هدف این پژوهش واقع شد. برای اندازه‌گیری حمایت اجتماعی در کودکان و نوجوانان از چندین مقیاس استفاده شده است. یکی از مقیاس‌های مطرح برای ارزیابی حمایت تحصیلی، مقیاس حمایت تحصیلی سامانی و همکاران^۲ است که دارای سه فرم مجزا برای والدین، معلم و همسالان است. این مقیاس هرچند بسیار کامل است، اما تعداد سوال‌ها (۹۳ سوال) و طولانی بودن آنها، مشکلی اساسی در امر ارزیابی دقیق منابع مختلف حمایت تحصیلی ایجاد می‌نماید (۱۶). مقیاس حمایت اجتماعی تحصیلی کودکان و نوجوانان هارتر (۱۷) نیز یکی از مقیاس‌های اندازه‌گیری حمایت اجتماعی تحصیلی بود که پس از تحقیقات متعددی که انجام شد، چندین محدودیت

^۱. Social Support

مقیاس مشخص گردید. نولتن (۱۸)، مهم‌ترین محدودیت این مقیاس را عدم جامعیت در اندازه‌گیری طیف گسترده‌ای از انواع و منابع حمایت اجتماعی در کودکان و نوجوانان عنوان کرد؛ چرا که بسیاری از تحقیقات با استفاده از این مقیاس فقط به اندازه‌گیری برخی از منابع حمایت اجتماعی (به‌طور مثال فقط والدین یا دوستان) می‌پرداخت به‌عنوان مثال کیراچو و همکاران (۱۹)؛ پارک و همکاران (۲۰). ایسر و کریستنسن (۲۱)، در جهت رفع این محدودیت مقیاس حمایت اجتماعی تحصیلی طراحی شد. با توجه به کفایت مقیاس حمایت اجتماعی تحصیلی نولتن (۱۸)، هدف این پژوهش، بررسی قابلیت‌های روانسنجی این مقیاس جهت استفاده در ایران بود. به بیانی دیگر بررسی خصوصیات روانسنجی مقیاس حمایت‌های اجتماعی تحصیلی از دو منظر نظری و عملی راهگشا خواهد بود. نخست اینکه شواهدی در جهت تأیید ساختار عاملی ابزار مذکور در فرهنگ‌های مختلف از جمله جامعه ایران فراهم می‌آورد و دوم اینکه ابزار مناسبی در اختیار پژوهشگران قرار می‌دهد تا به‌صورت دقیق‌تر و جزئی‌تر به اندازه‌گیری حمایت‌های اجتماعی در بین محصلین بپردازند. این مطالعه در صدد پاسخگویی به این سؤال است که آیا مقیاس حمایت‌های اجتماعی تحصیلی در جامعه ایران از پایایی و روایی مطلوبی برخوردار است؟

روش

الف) طرح پژوهش و شرکت‌کنندگان

جامعه آماری پژوهش شامل کلیه دانش‌آموزان مشغول به تحصیل در پایه دهم (با میانگین سنی ۱۶ سال) شهر شیراز در سال تحصیل ۹۹-۹۸ بود که به‌منظور تعیین حجم نمونه، براساس نظر کلاین و همکاران (۲۲) از آن‌جا که در تحقیقات مدل‌سازی تعداد نمونه ۲۰۰ نفر قابل قبول است، تعداد ۲۰۰ دانش‌آموز (۱۴۶ دختر و ۵۴ پسر) به روش نمونه‌گیری در دسترس از جامعه آماری به‌عنوان نمونه پژوهش حاضر انتخاب شدند.

ب) ابزار

مقیاس حمایت اجتماعی تحصیلی دانش‌آموزان^۱: این مقیاس توسط نولتن (۱۸) طراحی شده و شامل ۴۸ سؤال مدرج ۴ نمره‌ای است که به‌صورت هیچ‌وقت=۱، گاهی اوقات=۲، اکثر اوقات=۳، همیشه=۴ نمره‌گذاری شده است. این مقیاس دارای ۴ خرده‌مقیاس؛ حمایت اجتماعی تحصیلی از سوی والدین، حمایت اجتماعی تحصیلی از سوی معلمان، حمایت اجتماعی تحصیلی از سوی همکلاسی‌ها و حمایت اجتماعی تحصیلی از سوی دوستان صمیمی است که هر خرده‌مقیاس را ۱۲ سؤال مورد ارزیابی قرار می‌دهد. شاخص‌های فنی این مقیاس نیز حاکی از پایایی و روایی مناسب این مقیاس است. چرا که نتایج تجزیه و تحلیل پایایی پرسشنامه‌ها ضریب آلفای ۰/۹۷ برای ۶۰ سؤال کل مقیاس، ضریب آلفا از ۰/۹۲ تا ۰/۹۵ برای خرده‌مقیاس‌ها را نشان داد. نمرات ضریب آلفا برای هر دو گروه مردان و زنان از ۰/۹۰ تا ۰/۹۷ بود. این نتایج نشان از پایایی درونی بالا در مقیاس کل و خرده‌مقیاس‌ها بود. علاوه بر این خطای استاندارد در اندازه‌گیری برای مقیاس حمایت اجتماعی تحصیلی ۸/۰۴ و برای خرده‌مقیاس‌ها از ۳/۲۵ تا ۳/۸۱ با استفاده از آلفای کرونباخ ۰/۹۷ در نظر گرفته شده است. سرانجام پس از آزمون‌های مجددی که بر روی یک نمونه‌ی ۵۱ نفری از دانش‌آموزان انجام شد، پایایی ۰/۵۷ برای مقیاس کل و پایایی ۰/۶۴ تا ۰/۷۴ برای خرده‌مقیاس‌ها به‌دست آمد. ترکیبی از پایایی درونی بالا، خطای اندازه‌گیری مناسب همبستگی بالای خرده‌مقیاس‌ها و نتایج بالای آزمون‌های مجدد شواهد محکمی برای اطمینان از پایایی مقیاس حمایت اجتماعی تحصیلی ارائه می‌دهند (۲۳). در این پژوهش جهت تعیین روایی محتوایی، نسخه اصلی پرسشنامه با استفاده از روش استاندارد پیش‌رونده-پس‌رونده به‌وسیله دو مترجم مستقل به‌صورت همزمان از انگلیسی به فارسی ترجمه شد. سپس این نسخه مجدداً به‌وسیله دو مترجم دیگر به زبان انگلیسی برگردانده شد و درنهایت یک نفر به‌عنوان هماهنگ‌کننده با کنار هم قرار دادن ترجمه فارسی و انگلیسی به‌دست آمده، پرسشنامه حمایت‌های اجتماعی تحصیلی را تدوین کرد. در مطالعه مقدماتی ۵۰ نفر از دانش‌آموزان مشارکت کردند که هدف از این مطالعه، بررسی این نکته بود که آیا دانش‌آموزان، گویه‌های گوناگون پرسشنامه را مطابق با منظور و اهداف تهیه‌کننده پرسشنامه دریافت می‌کنند؟ و آیا یک برداشت واحد برای یک گویه در بین دانش‌آموزان وجود دارد؟ برای این منظور، پس از این که دانش‌آموزان به‌صورت انفرادی ابزار مورد نظر را تکمیل کردند، از آنها سوال‌هایی در مورد پرسش‌ها، پرسیده شد و پس از این نیز مورد بحث و بررسی قرار گرفت. براساس نتایج به‌دست آمده از بررسی‌های مقدماتی، برخی تغییرات جزئی روی گویه‌های پرسشنامه صورت گرفت و به این ترتیب روایی صوری پرسشنامه مورد تأیید قرار گرفت. برای بررسی پایایی هم از روش بازآزمایی و هم همسانی درونی استفاده شد. در روش بازآزمایی این مقیاس دوباره ۳ هفته بعد در مورد ۵۰ نفر از آزمودنی‌ها که در مرحله نخست پژوهش شرکت داشتند، اجرا شد.

ج) روش اجرا

محل اجرای پژوهش حاضر کلاس‌های درس دانش‌آموزان و روش اجرای پرسشنامه‌ها به‌صورت گروهی بود. قبل از ارائه ابزارهای اندازه‌گیری، توضیحاتی راجع به نحوه پاسخگویی به سؤالات، هدف پژوهش و ضرورت همکاری صادقانه آنها داده شد و از شرکت‌کنندگان خواسته شد تا با صداقت به تمامی ماده‌های ابزارها

¹ student social support scale

پاسخ دهند. علاوه بر کسب مجوزهای لازم از اداره کل آموزش و پرورش شهر شیراز، کلیه شرایط اخلاق پژوهش از جمله رضایت آگاهانه و اطمینان بخشی از عدم ضرورت در نام و نام خانوادگی در پرسشنامه‌ها و انصراف از همکاری رعایت گردید.

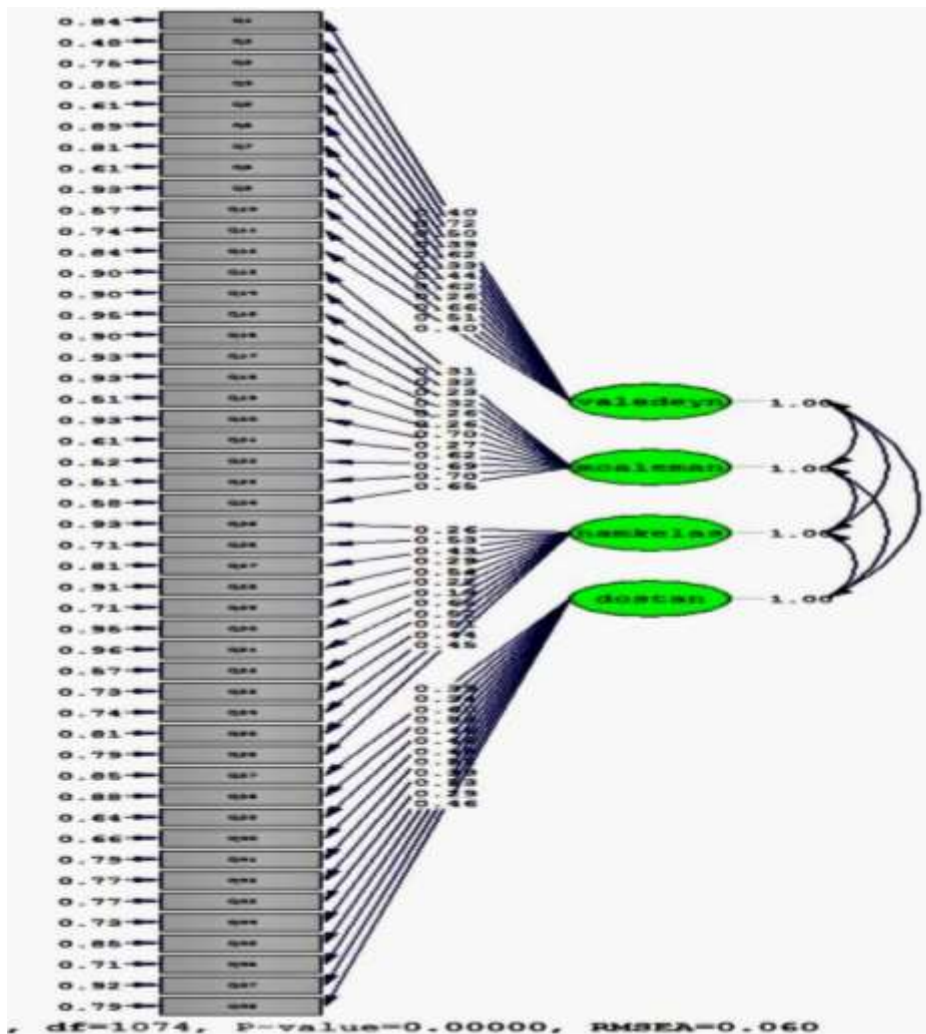
یافته‌ها

جدول شماره (۱). یافته‌های توصیفی و ضرایب همبستگی بین مولفه‌های حمایت‌های اجتماعی-تحصیلی

متغیرها	میانگین	انحراف معیار	۱	۲	۳	۴	۵
۱-والدین	۳۶/۷۸	۵/۰۱۲	۱				
۲-معلم	۳۸/۳۳	۴/۹۷۴	**./۴۳۳	۱			
۳-همکلاسی‌ها	۳۵/۷۴	۴/۷۹۵	**./۴۲۹	**./۶۱۹	۱		
۴-دوستان صمیمی	۳۷/۰۴	۵/۱۴۵	**./۳۸۹	**./۳۷۴	**./۶۲۸	۱	
۵-نمره کل	۱۴۷/۸۸	۱۵/۵۳۳	**./۷۲۳	**./۷۷۵	**./۸۵۳	**./۷۷۰	۱

* معناداری در سطح ۰/۰۵ ** معناداری در سطح ۰/۰۱

در جدول شماره (۱)، اطلاعات توصیفی مربوط به میانگین و انحراف معیار نمرات به همراه ضرایب همبستگی بین مولفه‌های حمایت‌های اجتماعی-تحصیلی با یکدیگر و همچنین با نمره کل پرسشنامه ارائه شده است. براساس نتایج بدست آمده تمامی ضرایب همبستگی به دست آمده مثبت بوده و در سطح آلفای ۰/۰۱ معنادار است ($p < 0.01$). از آن‌جا که ساختار عاملی پرسشنامه حمایت‌های اجتماعی تحصیلی، تاکنون در ایران مورد بررسی قرار نگرفته در ابتدا برای تحلیل پرسشنامه از روش تحلیل عاملی تاییدی استفاده شد.

شکل شماره ۱: تحلیل عاملی تاییدی پرسشنامه حمایت‌های اجتماعی-تحصیلی در حالت ضرایب استاندارد

شکل شماره (۱)، مدل تحلیل عاملی تاییدی پرسشنامه حمایت‌های اجتماعی-تحصیلی در حالت ضرایب استاندارد را نمایش می‌دهد. مقدار پارامتر برآورد شده برای هر یک از متغیرها نشان دهنده قدرت بار عاملی هر متغیر روی عامل مرتبط با آن است.

جدول شماره ۲: شاخص‌های برازش مدل عاملی

شاخص برازش	دامنه مورد قبول	مقدار مشاهده شده	ارزیابی شاخص برازش
χ^2/df	≤ 3	۱/۷۲	مناسب
IFI	> 0.9	۰/۹۳	مناسب
RFI	> 0.9	۰/۹۰	مناسب
RMSEA	< 0.08	۰/۰۶۰	مناسب
SRMR	< 0.08	۰/۰۸۲	مناسب
CFI	> 0.9	۰/۹۳	مناسب
NFI	> 0.9	۰/۹۱	مناسب

شاخص نسبت مجذور کای بر درجه آزادی (χ^2/df) برازش مدل را تأیید می‌کند (χ^2/df) که در این پژوهش ۱/۷۲ به دست آمد و کمتر از ۳ است و به معنی برازش مدل با داده‌هاست. خطای ریشه مجذور میانگین تقریبی (RMSEA) برابر ۰/۰۶۰ و ریشه دوم میانگین مربعات باقی مانده (SRMR) برابر با ۰/۰۸۲ است که از میزان ملاک (۰/۰۸) کوچک‌تر است و در نتیجه برازش مدل را تأیید می‌کند. و در نهایت شاخص‌های IFI، CFI، NFI و RFI نیز از ملاک مورد نظر (۰/۹) بزرگ‌تر هستند. در مجموع و با در نظر گرفتن مجموع شاخص‌های برازش محاسبه شده برازنده بودن مدل عاملی پرسشنامه حمایت‌های اجتماعی-تحصیلی مورد تأیید قرار می‌گیرد. میزان پایایی ابزار در پژوهش حاضر از طریق ضریب آلفای کرونباخ محاسبه شده است.

جدول شماره ۳. نتایج آزمون کرونباخ جهت بررسی همسانی درونی سؤالات پرسشنامه

مؤلفه	تعداد سؤال	آلفای کرونباخ
والدین	۱۲	۰/۷۸۰
معلم	۱۲	۰/۷۳۶
همکلاسی‌ها	۱۲	۰/۷۲۸
دوستان صمیمی	۱۲	۰/۷۶۵
کل	۴۸	۰/۸۹۱

به‌طور کلی نتایج حاصل از بررسی پایایی پرسشنامه حمایت‌های اجتماعی-تحصیلی نشان داد که ضریب آلفای کرونباخ محاسبه شده برای تمامی مولفه‌ها و همچنین کل پرسشنامه حمایت‌های اجتماعی-تحصیلی در حد مطلوبی می‌باشد. به‌منظور بررسی روایی همگرا پرسشنامه حمایت‌های اجتماعی-تحصیلی، از پرسشنامه حمایت تحصیلی ساندرز و پلانکت [۲۲] استفاده شد و ضرایب همبستگی پیرسون بین نمرات دو پرسشنامه محاسبه شد. نتایج به‌دست آمده در ادامه ارائه شده است.

جدول شماره ۴. ضرایب همبستگی بین پرسشنامه حمایت‌های اجتماعی-تحصیلی و پرسشنامه حمایت تحصیلی

متغیرها	پرسشنامه حمایت تحصیلی	ضریب همبستگی	سطح معنی‌داری
والدین		۰/۴۱۳	۰/۰۰۱
معلم		۰/۴۳۶	۰/۰۰۱
همکلاسی‌ها		۰/۴۷۲	۰/۰۰۱
دوستان صمیمی		۰/۳۹۸	۰/۰۰۱

در جدول شماره (۴)، نتایج همبستگی بین حمایت‌های اجتماعی-تحصیلی و پرسشنامه حمایت تحصیلی ساندرز و پلانکت (۲۰۰۵) نشان داده شده است. بر اساس نتایج به‌دست آمده تمامی ضرایب همبستگی محاسبه شده بین عامل‌های پرسشنامه حمایت‌های اجتماعی-تحصیلی و پرسشنامه رفتار کودک معنادار می‌باشند ($P < 0/01$). با توجه به معنی‌داری ضرایب به‌دست آمده روایی همگرا پرسشنامه حمایت‌های اجتماعی-تحصیلی مورد تأیید قرار می‌گیرد.

جدول شماره ۵. ضرایب همبستگی بین پرسشنامه حمایت‌های اجتماعی-تحصیلی و مقیاس دل‌بستگی

متغیرها	دل‌بستگی به مادر		دل‌بستگی به پدر		دل‌بستگی به همسر		دل‌بستگی به دوستان	
	ضریب همبستگی	سطح معناداری	ضریب همبستگی	سطح معناداری	ضریب همبستگی	سطح معناداری	ضریب همبستگی	سطح معناداری
والدین	۰/۰۹۱	>۰/۰۵	۰/۰۸۶	>۰/۰۵	۰/۰۲۲	>۰/۰۵	-۰/۰۲۵	>۰/۰۵
معلم	۰/۰۱۲	>۰/۰۵	-۰/۰۱۹	>۰/۰۵	-۰/۰۳۶	>۰/۰۵	۰/۰۴۶	>۰/۰۵
همکلاسی‌ها	-۰/۰۱۷	>۰/۰۵	-۰/۰۲۵	>۰/۰۵	-۰/۰۵۴	>۰/۰۵	۰/۰۶۷	>۰/۰۵
دوستان صمیمی	-۰/۰۲۲	>۰/۰۵	-۰/۰۱۳	>۰/۰۵	-۰/۰۴۱	>۰/۰۵	۰/۰۸۱	>۰/۰۵

در جدول شماره (۵)، نتایج همبستگی بین حمایت‌های اجتماعی-تحصیلی و مقیاس دل‌بستگی نشان داده شده است. بر اساس نتایج به‌دست آمده تمامی ضرایب همبستگی محاسبه شده بین عامل‌های پرسشنامه حمایت‌های اجتماعی-تحصیلی و مقیاس دل‌بستگی معنادار نمی‌باشند ($P > 0/05$). با توجه به عدم معناداری ضرایب به‌دست آمده روایی واگرایی پرسشنامه حمایت‌های اجتماعی-تحصیلی مورد تأیید قرار می‌گیرد.

بحث و نتیجه‌گیری

همان‌طور که قبلاً نیز اشاره شد، مقیاس حمایت اجتماعی تحصیلی نولتن (۱۸) در مقایسه با مقیاس‌های ملکی و الیوت (۲۴)، جونز (۱۲)، هارتر (۱۷) و برخی دیگر از مقیاس‌ها به‌دلیل جامعیت، تعداد کمتر سؤالات و همه‌جانبه بودن جهت استفاده پژوهشی مناسب‌تر بود. با توجه به نتایج تحلیل عامل تاییدی مقیاس نتایج شاخص‌های برازش محاسبه شده برازنده بودن مدل عاملی پرسشنامه حمایت‌های اجتماعی-تحصیلی مورد تأیید قرار گرفت. علاوه بر این به‌نظر می‌رسد کلیه گویه‌ها در ارتباط با حمایت‌های اجتماعی تحصیلی هستند، چون همبستگی سؤالات با نمره کل مطلوب بود و هیچ یک از سؤالات حذف نشد چرا که حذف هیچ یک از سؤالات باعث افزایش پایایی مقیاس نمی‌شد. روایی سازه با استفاده از روش تحلیل عامل تاییدی، تأیید شد. همچنین جهت اندازه‌گیری میزان پایایی از آلفای کرونباخ استفاده شد که مقدار آن برای تمامی خرده‌مقیاس‌ها و همچنین مقیاس کل در حد مطلوب و قابل قبول بود. ضرایب پایایی مربوط به گویه‌های مقیاس تقریباً نزدیک به هم بودن که می‌توان نتیجه گرفت گویه‌های این مقیاس از هماهنگی درونی مناسبی برخوردارند، در این میان بالاترین ضریب پایایی مربوط به عامل "والدین" است که نشان از تأثیر زیاد حمایت‌های اجتماعی تحصیلی والدین بر دانش‌آموزان است. بعد از این عامل بیشترین واریانس مربوط به خرده‌مقیاس "دوستان صمیمی" است که نقش مؤثر دوستان صمیمی بر حمایت‌های اجتماعی تحصیلی دانش‌آموزان را نشان می‌دهد که تأثیر این عامل برای دانش‌آموزان خصوصاً در دوره نوجوانی که در این پژوهش مورد آزمون قرار گرفته‌اند؛ بر هیچ‌کس پوشیده نیست. علاوه بر این بررسی روایی همگرا و واگرا پرسشنامه حمایت اجتماعی تحصیلی نیز نتایج مطلوبی را نشان داد. مطالعه حاضر بیان می‌کند که پرسشنامه حمایت‌های اجتماعی تحصیلی می‌تواند به‌عنوان یک ابزار مفید برای مقاصد پژوهشی به‌کار رود. پیشنهاد می‌شود که به تفاوت پرسشنامه با پرسشنامه‌های حمایت اجتماعی توجه شود و از این مقیاس صرفاً برای اندازه‌گیری حمایت‌های اجتماعی تحصیلی دانش‌آموزان استفاده شود. از جمله محدودیت این مطالعه می‌توان به جامعه آماری پژوهش که فقط دانش‌آموزان پایه دهم را شامل می‌شد اشاره کرد که این امر تعمیم‌پذیری نتایج را با مشکل روبرو می‌کند. پیشنهاد می‌شود این پرسشنامه در پژوهش‌های دیگر و نمونه‌های دیگر هنجاریابی گردد.

پیروی از اصول اخلاق پژوهش: مقاله حاضر برگرفته از پایان‌نامه کارشناسی ارشد با کد اخلاق 01.1400.REC.SHIRAZ.IAU.IR می‌باشد که در تاریخ ۱۳۹۹/۱۱/۵ دفاع گردیده است. در این پژوهش تمامی اصول اخلاقی پژوهش از جمله رضایت افراد نمونه، اصل رازداری و محرمانه ماندن اطلاعات رعایت گردید.

حامی مالی: تمام هزینه‌های این پژوهش برعهده نویسندگان بوده و حمایت مالی از ارگان خاصی دریافت نشده است.

نقش هر یک از نویسندگان: هر دو نویسنده به یک میزان در این پژوهش نقش داشتند.

تضاد منافع: نویسندگان مقاله هیچ‌گونه تضاد منافی اعلام نکردند.

تشکر و قدردانی: نویسندگان بر خود می‌دانند تا از تمام کسانی که در انجام این پژوهش یاری نمودند، تشکر نمایند.

References

1. Pantell MS, Hessler D, Long D, Alqassari M, Schudel C, Laves E, et al. Effects of in-person navigation to address family social needs on child health care utilization: a randomized clinical trial. *JAMA Network Open*. 2020;3(6):e206445-e. [[Link](#)]
2. Damota MD. The effect of divorce on families' life. *Academia Edu*. 2019;46. [[Link](#)]
3. Amato PR, Sobolewski JM. The effects of divorce and marital discord on adult children's psychological well-being. *American sociological review*. 2001:900-21. [[Link](#)]
4. Gunty AL, Buri JR. Parental Practices and the Development of Maladaptive Schemas. Online Submission. 2008. [[Link](#)]
5. Yahyazadeh HH, M. Problems of children of divorce in Iran and related interventions: meta-analysis of existing articles. *Women and Family Studies*. 2014;3(2):92-120. [[Link](#)]
6. Tullius JM, De Kroon ML, Almansa J, Reijneveld SA. Adolescents' mental health problems increase after parental divorce, not before, and persist until adulthood: a longitudinal TRAILS study. *European child & adolescent psychiatry*. 2022;31(6):969-78. [[Link](#)]
7. Auersperg F, Vlasak T, Ponocny I, Barth A. Long-term effects of parental divorce on mental health—A meta-analysis. *Journal of Psychiatric Research*. 2019;119:107-15. [[Link](#)]
8. Brewer RW. Parental relationships and emotional distress and well-being among college women: University of Cincinnati; 2006. [[Link](#)]
9. Ghamari Givi H, Khoshnoodniay Chomachaei B. Comparison of social skills, mental health and academic performance in children with divorced, divorcing and intact parents. *Journal of Family Research*. 2016;12(1):69-92. [[Link](#)]
10. Tol A, Majlessi F, Rahimi Frosgani A, Shojaeezadeh D, Mohebbi B. Factors associated with supportive and coping obstacles of adjustment with type II diabetes. *Journal of Health System Research*. 2013;8(6):1088-97. [[Link](#)]
11. Faber AJ, Wittenborn AK. The role of attachment in children's adjustment to divorce and remarriage. *Journal of Family Psychotherapy*. 2010;21(2):89-104. [[Link](#)]
12. Habibi ZaS, Z. A comparative study of the adjustment level of elementary school children from divorced families in Hamadan city. *Hamedan Nursing and Midwifery Faculty Scientific Journal*. 2005;14(2):40-50. [[Link](#)]
13. Van Cappellen P, Edwards ME, Fredrickson BL. Upward spirals of positive emotions and religious behaviors. *Current Opinion in Psychology*. 2021;40:92-8. [[Link](#)]
14. Ryff CD. Psychological well-being revisited: Advances in the science and practice of eudaimonia. *Psychotherapy and psychosomatics*. 2014;83(1):10-28. [[Link](#)]
15. Suri HH, A; Ajei, J. Resilience and optimism relationship with psychological well-being.. *Journal of Behavioral Sciences*. 2012;7(3):277-1. [[Link](#)]
16. Taghizadeh AA, A. and Besharat, MA. The relationship between parents' perceived parenting styles and children's psychological well-being and psychological helplessness,. National Conference on Psychology and Social Damage Management, Chabahr, Islamic Azad University, Chabahr bran2014. [[Link](#)]
17. Martinez I, Garcia F, Veiga F, Garcia OF, Rodrigues Y, Serra E. Parenting styles, internalization of values and self-esteem: A cross-cultural study in Spain, Portugal and Brazil. *International Journal of Environmental Research and Public Health*. 2020;17(7):2370. [[Link](#)]
18. Bagheri F. The parent-child relationship model, a theoretical model of parenting based on ontology and Islamic anthropology.. Two research reports on Islamic education studies and educational sciences. 2011;1(1):23-10. [[Link](#)]
19. FaKhary A, Farvareshi M, Gorashezadeh M. THE EFFECT OF RELATIONSHIP PARENT CHILD ON METAL HEALTH IN TABRIZ FIRST HIGH SCHOOLS GIRL STUDENTS. *Nursing And Midwifery Journal*. 2007;5(1):1-8. [[Link](#)]
20. Green SB. How many subjects does it take to do a regression analysis. *Multivariate behavioral research*. 1991;26(3):499-510. [[Link](#)]
21. Ryff CD, Keyes CLM. The structure of psychological well-being revisited. *Journal of personality and social psychology*. 1995;69(4):719. [[Link](#)]
22. Khanjani M, Shahidi, Sh., Fathabadi, J., Mazaheri, M. A. and Shukri, A. Factor structure and psychometric properties of the Ryff's scale of Psychological well-being, short form (18-item) among male and female students. *Journal of Thought & Behavior in Clinical Psychology*. 2014;8(32):36-27. [[Link](#)]

23. Srivastava PS. Social adjustment problems of school going academic achievers. *International Journal of Academic Research and Development*. 2018;3(1):164-6. [[Link](#)]
24. Khan Khanizadeh H, Bagheri S. The effectiveness of verbal self instruction on social adjustment in students with learning disabilities. *Journal of Learning Disabilities*. 2012;2(1):43-52. [[Link](#)]
25. Bagheri FJ, F. Investigating the psychometric properties (validity and reliability) and theoretical model of the Parent-Child Relationship Pattern Questionnaire, in people aged 15 to 30 in Tehran,. *Educational Measurement Quarterly*. 2012;12(4):70-41. [[Link](#)]
26. Potter D. Psychosocial well-being and the relationship between divorce and children's academic achievement. *Journal of marriage and family*. 2010;72(4):933-46. [[Link](#)]
27. Uji M, Sakamoto A, Adachi K, Kitamura T. The impact of authoritative, authoritarian, and permissive parenting styles on children's later mental health in Japan: Focusing on parent and child gender. *Journal of child and family studies*. 2014;23:293-302. [[Link](#)]
28. Khodabakhsh MR, Kiani F, Ahmedbookani S. Psychological well-being and parenting styles as predictors of mental health among students: Implication for health promotion. 2014. [[Link](#)]
29. Pinquart M, Kauser R. Do the associations of parenting styles with behavior problems and academic achievement vary by culture? Results from a meta-analysis. *Cultural Diversity and Ethnic Minority Psychology*. 2018;24(1):75. [[Link](#)]
30. He J, Song J, Chen G, Cai Z, Niu R. Patterns of perceived parenting styles and associations with night eating syndrome symptoms and correlates among Chinese adolescents: a latent profile analysis. *Eating and Weight Disorders-Studies on Anorexia, Bulimia and Obesity*. 2022;27(3):1001-10. [[Link](#)]
31. Reisi S, Mohammadi Bougar Y, Mehrabi N, Ahmadi SM. Comparing hope and psychological well-being in parents of disabled and healthy children. *Journal of Spirituality in Mental Health*. 2022:1-10. [[Link](#)]
32. Lawes M, Hetschko C, Schöb R, Stephan G, Eid M. The impact of unemployment on cognitive, affective, and eudaimonic well-being facets: Investigating immediate effects and short-term adaptation. *Journal of personality and social psychology*. 2022. [[Link](#)]
33. Pellerone M, Spinelloa C, Sidoti A, Micciche S. Identity, perception of parent-adolescent relation and adjustment in a group of university students. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*. 2015;190:459-64. [[Link](#)]
34. Thompson RA. Social support and child protection: Lessons learned and learning. *Child abuse & neglect*. 2015;41:19-29. [[Link](#)]
35. Stiller A, Stiller C. Parental report of quality of life in autistic children and youths: the role of parents' (informal) social support, and children's active leisure time. *International Journal of Developmental Disabilities*. 2022:1-11. [[Link](#)]
36. Chen Y-L, Chen S-H, Gau SS-F. ADHD and autistic traits, family function, parenting style, and social adjustment for Internet addiction among children and adolescents in Taiwan: A longitudinal study. *Research in developmental disabilities*. 2015;39:20-31. [[Link](#)]
37. Frank P, Jokela M, Batty GD, Cadar D, Steptoe A, Kivimäki M. Association between systemic inflammation and individual symptoms of depression: a pooled analysis of 15 population-based cohort studies. *American Journal of Psychiatry*. 2021;178(12):1107-18. [[Link](#)]
38. Clayborne ZM, Varin M, Colman I. Systematic review and meta-analysis: adolescent depression and long-term psychosocial outcomes. *Journal of the American Academy of Child & Adolescent Psychiatry*. 2019;58(1):72-9. [[Link](#)]